

DRAGOTIN KETTE

Med predstavniki slovenske moderne je Dragotin Kette najbolj samonikla pesniška osebnost. V slovensko poezijo je uvedel prost ritem in lahkoten izraz ter ustvaril nove oblike soneta.

Rodil se je učitelju, leta 1876, na Premu na Notranjskem. Po materini in očetovi smrti so zanj skrbeli sorodniki. V gimnaziji v Ljubljani je imel sitnosti zaradi protiklerikalnih pesmi, živel je v pomanjkanju. Študij je po ljubljanskem potresu nadaljeval v Novem Mestu, po maturi pa je odšel k vojakom v Trst.

Tam se je prehladil in bil zaradi jetike odpuščen. Leta 1899 je umrl pri prijatelju Murnu v cukrarni v Ljubljani.

Kot gimnazijec se je družil s Cankarjem in sodeloval pri tajnem dijaškem literarnem društvu *Zadruga*. Učil se je več tujih jezikov. Ni maral izumetničenosti in dekadentnosti, nasprotoval je naturalizmu, cenil pa je ljudsko pesem in umerjenost klasikov. Med vrstniki je veljal za najbolj izobraženega in zgodaj dozorelega misleca. Na oblikovanje Kettejeve lirike je močno vplivala Prešernova poezija. Leta 1898 je Kette napisal pesem z naslovom Francetu Prešernu, kjer v strnjeni obliki izraža svoje občudovanje pesnikovega genija.

Njegove pesmi vsebinsko delimo v izpovedne in ljubezenske; v njih je izrazil večji del svojih mladostnih doživetij, v katerih pa je spojil ljubezensko čustvo in življenjsko spoznanje.

Pesnil je tudi lirsko nastrojene pripovedne pesmi in prigodnice. Oblikovno se je naslanjal na ljudsko poezijo, gradil pesmi s prosto obliko in pisal sonete, ki jih označujeta miselna globina ali lahkoten ritem.

Kettejevo ljubezensko pesem so rodila različna ljubezenska srečanja, zlasti ljubezen na daljavo do Angele, hčerke sodnega svetnika v Novem Mestu. Svoja življenjska spoznanja in izpovedi o smislu življenja in izkušnje hudega življenja je oblikoval v intimno impresivnih, pogosto resigniranih in možatih verzih.

Objektivni svet njegovih ljubezenskih doživetij in miselnih spoznanj so:

- tiha dolenjska pokrajina
- Novo Mesto s Krko in Gorjanci
- Trst z morjem

Kette je bil po naravi razigran, dovtipen in hudomušen. Glede na to je ustvarjal lahkotno vesele in resne pesmi. Tesno je bil povezan z naravo, jo opazoval in z njo živel. Le to je iz njega napravilo prepričanega panteista, prizadeval si je spoznati notranjo skladnost zunanjega sveta in priti do resnice.

V pesniku se je pretakalo mnogo nasprotij : bal se je, da bo umrl prej, preden bo razčistil vsa vprašanja med seboj in življenjem.

NJEGOVA DELA :

1884 napiše prvo pesem

1893 prebere svojo prvo pesem Starec in ptica

1896 Sonet Na otčevem grobu

Prva objavljena pesem v Ljubljanskem Zvonu – Na blejskem otoku
1897 Sonetni cikli : - Slovo - Moj Bog

- Spomini
- Tihe noči
- Črne noči
- Adrija

1899 Kette umre

1900 Aškerc izda Kettejeve poezije

1907 Izide druga, razširjena izdaja Poezij

1949 Izid Zbranega dela v dveh zvezkih

Približuje se mišljenju in čustvovanju ljudstva.

Napisal je še: Le ti, dekle, ostani ; V samotah; Kadar za gorami; Na trgu; Zaprta so njena okenca; Tam zunaj je sneg; Na Krki; Aj, ta lepa krčmarica; Jagned; Večer; V mlinu; V gostilni;

Gazela: Kamor koli hodim

Romanca : Podgorska svetnica, Žalostinka, Zimska idila

V lirskih pesmih, romancah, gazelah in sonetih je pesnik dosegel vrhunec svojega ustvarjanja.

Največ pesmi je Kette objavil v Ljubljanskem Zvonu od 1896 leta dalje.